

Häiriö

ANNAMARI MARTTINEN

merkintä

TAMMI

Annamari Marttinen

Häiriömerkintä

TAMMI

HELSINKI

Kiitokset:
Taiteen keskustoimikunta
WSOY:n kirjasaatiö

© ANNAMARI MARTTINEN JA TAMMI 2021
TAMMI ON OSA WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖTÄ
ISBN 978-952-04-2244-8
PAINETTU EU:SSA

PROLOGI

PELKO IMEYTYI tiiviinä vaippana ympärilleni samalla sekunnilla kun heräsin. Se oli kuin käärinliina joka oli kasteltu jäisessä vedessä ja joka kietoutui ympärilleni varpaista päälakeen.

Katsoin hetken kattoon ja totesin yhden päivän olevan jälleen edessä. Toteamus oli välinpitämätön, se ei aiheuttanut mitään voimakkaita tunteita kuten surua tai raivoa. Tiesin, että minun piti nousta ja laskea jalkani kauniille lattialle sängyn viereen, sitten pehmeälle upottavalle matolle päästäkseni ulos makuuhuoneesta.

Kun laskin jalkani lattialle, käärinliinojen puristus helpotti, saatoin vetää olohousut jalkaani. Sitten työnsin makuuhuoneen oven auki, kasvoilleni virtasi viileämpää ilmaa muualta asunnosta. Palasin pimeään makuuhuoneeseen, kävelin ikkunan luo ja vedin pimennysverhon yhdellä tarmokkaalla liikkeellä ylös. Huoneeseen tulvi valoa. Katsoin hetken maisemaa, tuulessa huojuvia puita, taivaalla leijailevia pumpuli-palloja.

Käännyin pois ikkunasta, valo antoi lohtua, mutta se myös kauhistutti minua. Menin uudelleen ovelle ja astuin eteiseen. Katsoin ulko-ovea. Se oli lukossa, eikä

kukaan ollut yrittänyt tulla siitä sisälle, ovikello ei ollut soinnut eikä oveen ollut koputettu illan, yön tai aamun aikana. Ehkä kukaan ei tulisikaan, ehkä saisin olla rauhassa kotonani, ehkä se kuului minulle.

Posti ei tulisi vielä moneen tuntiin, joten minulla oli aikaa tehdä normaaleja toimia, jotka tein joka päivä samassa järjestyksessä, ne olivat asioita, joita elossa olevat, kotonaan asuvat ihmiset tekevät.

Jos Lumi ei ollut luonani, olin helpottunut, mutta jos hän oli, olin helpottunut. Lumien merkitys oli niin suuri, että en koskaan kertonut sitä hänelle, muutamalle muulle ihmiselle kyllä. Tuli hetki jolloin toivoin, ettei minulla olisi koskaan ollut Lumia, että olisin ollut lapseton nainen jonka tarvitsi vastata vain omasta elämästään.

Jos Lumi ei ollut luonani, seisahduin hetkeksi hänen ovelle, joka oli auki silloin kun hän ei ollut huoneessaan. Katsoin huonetta ja hänen pedattua, koskemattonta sänkyään. Katsoin sitä ja minun oli vaikea käsittää ettei hän ollut nukkunut siinä, vaan oli kaukana kaupungin toisella puolen, eikä siinä ollut mitään järkeä. Joskus minusta tuntui kuin Laura Brownista Tunnit-elokuvassa, kun hän oli jättänyt poikansa ja miehensä ja istui ypöyksiin hotellihuoneen leveällä sängyllä.

Lumi ei kuitenkaan ilmestynyt paikalle tuijottamalla, minun oli pakko jättää tyhjä huone. Otin kännykän käteeni ja uppouduin siihen. En katsonut tekstiviestejä enkä sähköposteja. Katsoin Facebookin ja Instagramin. Niissä kummassakaan ei ollut punaisia

palloja tai sydämiä minulle, koska en ollut jakanut niihin pitkään aikaan mitään.

Silti selasin kummatkin sovellukset läpi. En lue-
nut päivityksiä, mutta jäin tuijottamaan hetkeksi kuvia
ja videoita, jos ne lähtivät pyörimään automaattisesti.
Facebookissa oli joka päivä jonkun kaverin syntymä-
päivä. Auta häntä juhlimaan, sovellus kehotti. Insta-
gramissa seurasin monia ulkomaalaisia, joten näin että
myös maailma Suomen ulkopuolella oli paikoillaan ja
ihmiset matkustivat erikoisiin paikkoihin.

Joinakin sellaisina aamuina kun Lumi ei ollut
minulla ja olin mennyt keittiöön kännykkä kädessä
kuin se olisi jokin elintoimintojani ylläpitävä laite
ja seisahtunut tiskipöydän ääreen katsomaan astia-
kaapin ovea, paine rinnassani oli niin suuri ja pelko
niin lamauttava, että minun oli palattava takaisin olo-
huoneeseen, jonka poikki olin juuri kävellyt keittiöön.
Minulla oli olohuoneessa samanlainen pehmeä valkoi-
nen matto kuin makuuhuoneessa, mutta paljon suu-
rempi, olin ostanut ne molemmat samasta liikkeestä ja
samalla vielä kolmannen Lumin huoneeseen.

Pudottauduin polvilleni ja otin tukea kämmenilläni,
nojasin eteenpäin niiden varassa ja annoin pääni vai-
pua alas käsivarsieni väliin. Itku alkoi nousta hyöky-
aaltaina, upposin siihen kun se löi rantaan, miten hir-
veä sen voima on, miten se imaisee mukaansa takaisin
merelle, jos ei pidä varaansa. Itkua tuli niin paljon, että
en pystynyt enää olemaan polvillani, itku kaatoi minut
ensin vatsalleni, mutta en pystynyt itkemään kasvot
matossa. Käännyin selälleni ja niin itku pääsi tule-

maan, mutta sen piti nousta nyt ylöspäin, joten rintani vavahteli sen voimasta. Avasin suuni sen tulla esteettä, painoin kämmeneni mattoa vasten ja antauduin.

Mutta kukaan ei ottanut minua vastaan. Antauduin pelkkään tyhjään. Kukaan ei tiennyt, mitä kävin läpi, kukaan ei pystyisi ottamaan minua kiinni, jos päättäisin pudota tai putoaisin.

Rukoilinko Jumalaa? Kuule minua, kuule minua, olivat kuitenkin ainoat sanat jotka minulla oli. Jumala ei osoittanut millään tavalla, että olisi kuullut, pitkään aikaan en nähnyt hänestä merkkiäkään.

Itkin niin kauan kuin itkua tuli, niin kauan kuin kehoni pystyi muodostamaan kyyneliä. Ajattelin, että jos joku näkisi ja tietäisi. Mutta en halunnut kenenkään näkevän tai tietävän. Vain Jumalan, jos hän oli olemassa, mutta hänen olemassaoloonsa oli vaikea uskoa, koska hän ei reagoinut mitenkään, vaikka olin todellisessa hädässä.

Kerroin tilanteeni aluksi vain muutamalle ihmiselle, vähän myöhemmin muillekin, mutta vain kaksi tai kolme ihmistä sai tietää, kuinka pohjalla olin käynyt. Hei saivat tietää vasta kun uskalsin toivoa selviäväni.

Elämä kantaa. Elämä kantaa. Elämä kantaa. Näin minulle sanottiin. Sanojat tarkoittivat hyvää ja he olivat kokeneet, että elämä kantoi. Nyökkäsin heille, tai jos olimme puhelimesta, en sanonut mitään. Jokainen haluaa uskoa, että elämä kantaa, tapahtuipa mitä tahansa. Minä en silloin uskonut. En usko vieläkään, että se kantaa aina. Joskus käy niin, ettei se kannata ja ihminen romahtaa kaikkien rakenteiden läpi.

I.

– VAIKKA TÄMÄ onkin pieni kaupunki, meillä on myyntiajat yleisesti korkeintaan kolme kuukautta sopimuksen solmimisesta, tällä alueella vielä vähemmän.

Kiinteistönvälittäjä Jyrki Jämsen nojautui keittiön tuolin selkänojaa vasten ja laski kynän kädestään myyntisopimuksen päälle. Hän näytti hyvin itsevarmalta, ja äärimmäisen huoliteltu olemus kauluspaitoineen ja solmioineen lisäsi vaikutelmaa. Pidin vaikutelmasta. Hän tuoksui vahvasti jollekin kalliille miesten eau de toilettelle. Jossakin toisessa elämäntilanteessa olisin helposti saattanut ihastua häneen.

– Kolme kuukautta, toistin. En tiennyt oliko se vähän vai paljon.

– Niin. Alamme käydä heti asiakkaitamme läpi. Sopiiko sinulle, että kuvaamme kohteen heti huomenna?

– Sopii tietysti.

– Pöly ei näy kuvissa, mutta muuten kannattaa tietysti siivota. Vaikka hirveän siistiähän täällä on jo. Jyrki Jämsen katseli ympärilleen ja jotenkin kutistuin hänen katseensa alla vaikka hän ei katsonutkaan minua. Kuin juuri hän olisi se, joka päätti oliko asuntoni kaunis

ja tasokas ja minkä arvoinen se oli ja pitäisikö siitä kukaan. Tietysti hänellä olisi paras tieto siitä, minkä arvoinen se oli, mutta oli kuin hänen mielipiteensä kaikesta muustakin olisi ollut ratkaiseva.

Olin ilahtunut hänen hinta-arviostaan ja se kirjattiin välitystoimiston logolla varustetulla mustekynällä myyntisopimukseen. Kirjoitimme sopimuksen alle samalla kynällä. Minua pelotti, vaikka mitään ei ollut vielä tapahtunut ja tiesin olevani tilanteen herra ja päättävä eikä mitään tapahtuisi ja tehtäisi minun ohitseni.

– Olen melkoisen varma, että raha liikkuu ajoissa ennen uuden kohteen kauppaa, Jyrki Jämsen sanoi ja nosti kädet ristiin rinnalleen. Kauluspaita kiristyi hartioista.

Raha liikkuu. Ajattelin rahaa setelimassoina, jollaisia olin nähnyt vain Roope Ankan kassakaapissa. Ajattelin miten raha liikkuu kuin meren muta ja miten se alkoi virrata jonkinlaisena pyörteenä ostajalta minulle. Jotta minä voisin pitää sitä hetkisen sylissäni, ihan pienen hetkisen, niin että näkisin vain nollat tietokoneen näytöllä ja kauppakirjassa. Käsittämättöminä ja saavuttamattomina, vaikka ehkä olivatkin jollakin tapaa minun. Vaikka eivät missään tapauksessa olleet, ne olivat pankin ja pankkia hallitsivat tummansinisiin jakkupukuihin ja pukuihin pukeutuneet äärimmäisen asialliset ja vakavat naiset ja miehet. He istuivat lasikopeissa tietokoneruutujen takana ja kaikki valta oli heidän.

– Voinko mennä katsomaan asuntoa vielä uudelleen? Niin että tyttäreni tulisi myös mukaan.

– Tietenkin. Otan yhteyttä myyjään ja soitan sinulle.

Tuolla hetkellä kaikki oli hallinnassa ja hyvin. Asunnot kuuluivat omistajilleen, niiden omistajat asuivat niissä ja niissä oli heidän huonekalunsa ja kaikki tavaransa kaapeissa ja laatikoissa, keittiöiden vetolaatikoissa omenan siemenkodan poistajat ja vaatehuoneet täynnä kasoja ja myttyjä joista kukaan ei tiennyt mitä ne olivat. Raha makasi hiljaa ja aloillaan tummansinipukuisten takana eikä se ollut vielä värähtänytkään.

Olin kuitenkin allekirjoittanut paperin, ja tässä olivat nyt liikkeellä suuret asiat ja suuret voimat. Vaikka raha ei vielä ollutkaan liikkunut.

Aavistinko mitään silloin? mietin joskus myöhemmin. Ei, en aavistanut.

Lumi ilmestyi keittiön ovelle. Hän väänteli itseään tyypilliseen tapaansa, kuin olisi venytellyt tai tehnyt jonkinlaisia voimistelu- tai tanssiliikkeitä, hän teki aina ensin niin, kun joku vieras ihminen tuli kotiimme ja hän tuli katsomaan kuka. Hänellä oli päällään raidallinen trikoopaita ja kukalliset trikooleggingsit ja hän oli laittanut tukkansa pääläelle ponnariksi. Katsoin häntä kiinnostuneena ja ihastuneena kuin näkisin hänet ensimmäistä kertaa. Katsoin Lumista Jyrki Jämseniin ja näin hänen hymyilevän aidosti Lumia katsoessaan ja se sai minut hymyilemään entistä enemmän.

– Tämä on tyttäreni Lumi. Sanopa minkä ikäinen olet, Lumi.

Tuo jälkimmäinen kommentti oli erittäin typerä, tätimäinen ja äitimäinen, mutta toistin sitä aina vain,

vaikka tunsin itseni typeräksi jo ennen kuin se oli päässyt ulos suustani.

Lumi katsahti minuun silmissään ymmärrettävästi sekoitus hämmästyttä, halveksuntaa ja iloa. Minä vastasin katseeseen pelkällä ilolla, mutta myös vaatimuksella. Typeryyden hautasin jonnekin.

– Mä olen viisitoista, Lumi sanoi.

– Ahaa, Jyrki Jämsen sanoi. – Oletko sinä jo lukiossa, et taida olla vielä.

– En ole.

– Lumi on yläkoulun yhdeksännellä, sanoin typerääkin typerämmästi. Olin hirvittävän ylpeä yläkoulun yhdeksännellä olevasta leggingsjalkaisesta ja ponnaripäisestä tyttärestäni, joka roikkui nyt oven yläkarmista.

– No kiva, Jyrki Jämsen sanoi. Hän alkoi koota papereitaan, asetti ne keinonahkaiseen kansioon ja nousi. Minäkin nousin.

Hän katsoi vielä kertaalleen keittiön kaapistot ja katonrajan, ja sitten vielä ikkunasta ulos. Lopulta hän meni eteiseen, Lumi teki hänelle tilaa. Jyrki Jämsen seisautui vielä olohuoneen oviaukkoon.

– Minulla saattaa olla jo valmiiksi joitakin kiinnostuneita, otan heihin yhteyttä heti kun saamme kuvat valmiiksi. Mihin aikaan kuvaus kävisi?

– Pitääkö minun olla paikalla?

– Ei tietenkään, olisi itse asiassa parempi jos ette olisi. Annatko minulle avaimen. Pidetään ensimmäinen esittely heti kun saan kaikki paperit kuntoon ja isännöitsijäntodistuksen.

– Tietysti. Avasin eteisen lipaston ylimmän laatikon. – Tässä.

– Kiitos. Jyrki Jämsen kätteli meidät molemmat ja sanoi vielä kertaalleen, että kuvaaja tulisi seuraavana päivänä kello 14. Ja että hän saisi hienoja kuvia.

Välioni kolahti, jäimme katsomaan sitä äänettömänä. Työnsin lipaston ylälaatikon kiinni. Vilkaisimme Lumin kanssa toisiimme.

2.

SEISOIMME LUMIN kanssa vieretysten tyhjän asunnon ikkunan ääressä. Katsoin kaikkea hänen silmillään, aistin hänen hengityksensä vieressäni, emme puhuneet mitään. Lumi puhui nykyään vähän. Sanat olivat vähentyneet ja vähentyneet, muuttuneet lyhyiksi, lauseet niukoiksi. Olin tullut kiitolliseksi sanoista, lauseista hurmaannuin.

Maisema oli minun vastuullani, minä olin valinnut tulla katsomaan juuri tätä asuntoa, se minkä verran näkyi puistoa, minkä verran muita taloja. Asunnon seinät kaikuivat, siellä sai kävellä varovasti kengät jalassa, eikä Jyrki Jämsenillä ollut mukanaan sinisiä kenkäsuojia, hän oli ovella katsahthanut nopeasti jalkoihimme ja sanonut, ettei kenkiä tarvinnut riisua jos kävelisimme varovasti, eikä hän itsekään riisunut kenkiään. En pystynyt kuvittelemaan häntä sukkasillaan. Kävelimme varovasti ja arvioivat askelemme kopisivat korvissani. Huoneita oli kolme.

Ikkunasta näkyi humisevia puita. Hyvä että tuuli, koska humina näytti vapaalta ja kauniilta. Tykkäätkö sinä humisevista puista, Lumi? Minä tykkään. Tiesin että Lumi ajatteli näkymää vanhan kodin ikkunasta

eikä tämä ollut se. Ajattelin kotiamme vanhana kotina. Pidätin hengitystäni. Minua itketti vaikka tämä oli iloinen asia.

Jyrki Jämsen seisahtui taaksemme.

– Kaikki suuret remontit on tehty. Julkisivu. Putki.

Ajattelin miten putket luikersivat ja risteilivät jossakin talon uumenissa.

Menin Lumiin ja Jyrki Jämseniin katsomatta keittiöön. Lumin askeleet tulivat perässä, ne eivät kaiku-
neet niin kovasti kuin omani, koska hänellä oli jalas-
saan lenkkitosut. Mutta hän tuli perässä kuin lapsena. Asetin käteni kevyesti kaapiston ovea vasten.

– Myyjä on remontoanut keittiön seitsemän vuotta sitten. Jyrki Jämsen katsoi papereitaan. – Tämä on –

– Joo. Ei. En aio jättää tätä tällaiseksi. Tämä pitäisi remontoida, sanoin melkein syyttävästi kuin vastuu keittiön kaapeista olisi Jyrki Jämsenillä. Ajattelin valkoista valoisaa kiiltävää puhdasta kaunista keittiötä jossakin kuvassa netissä.

– Sinulle jää remonttirahaa kaupan yhteydessä jos pääsemme pyyntihintaan.

– Niin. Niin olen sen suunnitellut.

– Miten on, tehdäänkö tarjous?

– Onko tässä muita kiinnostuneita?

– Minun pitäisi laittaa tänään ilmoitus lehteen ensi sunnuntain näytöstä. Tätä on katsottu netissä paljon. Eilen, hän katsoi papereitaan, – eilen oli 117 klikkausta. Näyttöön tulee varmasti –

– Lumi. Mitä mieltä olet? Kuulin oman ääneni ohuuden, se ei päässyt kunnolla läpi pinnallisen hen-

gitykseni takaa. Jyrki Jämsenin edessä kysyin Lumilta henkeä haukkovan kysymyksen. Vaikka hänen sanansa ja varsinkin lauseensa olivat tiukassa. Mutta jospa Jyrki Jämsenin edessä. Ja tässä keittiössä, joka oli myyjän hallussa ja johon oli tehty keittiöremontti seitsemän vuotta sitten.

Jyrki Jämsen kääntyi katsomaan Lumia ja hymyili tavalla jolla teineille hymyillään kun heiltä on kysytty kysymys. Minäkin hymyilin heti samanlaista hymyä, vaikka minua ei hymyilyttänyt. Katsoin Lumin kasvoja, aukeaisiko hänen suunsa ja sanoisiko hän jotakin meidän hymyileville suillemme.

– En mä tiedä. On tämä ihan kiva. Hänen suupielessään saattoi karehtia hymynhäive. Ilmat virtasivat ulos keuhkoistani.

Jyrki Jämsen katsoi minua kysyvästi. Hän näytti helpottuneelta ja toiveikkaalta.

Kosketin kevyesti Lumin olkapäätä ja lähdin kohti toista makuuhuonetta.

– Tule. Valitse sinä kumman huoneen haluaisit.

Jyrki Jämsen seurasi meitä.

– Saisin pitkästä aikaa oman makuuhuoneen, sanoin toisen huoneen ovelta. Punastuin ja menin nopeasti avaamaan huoneen vaatekaapin.

Asunnossa ei ollut pöytää joten kirjoitin tarjouksen alle keittiön tasolla. Ylävatsaan sattui ja käsi tärähteli hienokseltaan. Lumi ja Jyrki Jämsen seisovivat vieressä katsomassa. Olisin toivonut, että Lumi olisi mennyt katselemaan makuuhuoneen kaappeja tai vaatehuonetta, en halunnut hänen näkevän kun

kirjoitin paperin alle, tunsin pelon rätisevän kehosani.

– Tarjous on sitova ja jos myyjä hyväksyy sen, et voi vetää sitä takaisin muuta kuin maksamalla 2 000 euron peruutusmaksun.

Nyt olivat rahat ja kaikki muu lähteneet liikkeelle.

Nyökkäsin tyynenä ja napsautin kynän kärjen piiloon. Lumi katsoi minua silmää räpäyttämättä. Teki mieli ottaa häntä kädestä mutta en ollut saanut tehdä niin sen jälkeen kun hän täytti kaksitoista.

– Onko siellä meidän vanhalla asunnolla se valokuvaaja? kysyin vaikka tiesin että oli.

– Kyllä on, Jyrki Jämsen vastasi energisesti ja työnsi tarjouspaperin kansioonsa. – Hän on varmasti saanut jo kohteen kuvattua. Minun täytyy nyt kiiruhtaa.

– Tietysti. Kävelimme hänen perässään eteiseen. Katsoin hänen ajeltua niskaansa ja geelillä kovetettuja hiuksiaan. Hänellä oli päällään violetti kauluspaita. Hän näytti äärimmäisen tehokkaalta ja siistiltä. – Sinä soitat sitten mitä myyjä sanoo? kysyin tyhmästi. Herajumala kai hän soittaisi.

Jyrki Jämsen avasi ulko-oven. Astuessani rappukäytävään loin viimeisen silmäyksen asuntoon. Sellaisen silmäyksen, joka luodaan omaan asuntoon, tai asuntoon josta kuvittelee, että se on oma. Katsoo, että miltä se näyttää. Miltä tyhjä eteinen, miltä makuuhuoneiden ovet, miltä olohuoneen oviaukko, miltä keittiön. Kun on juuri jättänyt asunnosta sitovan tarjouksen. Tinkinyt hinnasta pois kymmentuhatta euroa, joka on aivan hirvittävän iso summa rahaa mutta joka ei tunnu

rahalta tai miltään tässä yhteydessä. Kun ei oikein tiedä miltä se tuntuu, joltain epämääräiseltä luvulta, numeroilta, nolliilta, ja se koko summa, joka oli kirjoitettu mustekynällä tarjoukseen satatuhatta euroa jotakin. Kun ei sekään tunnu oikein miltään.

Ja ennen kuin painaa oven takanaan kiinni, näkee vielä kappaleen eteisen lattiaa ja toivoo omituisesti ettei tarjous mene läpi, että myyjä loukkaantuu siitä, ajattelee että minä yritän jotenkin huiputtaa häntä, vaikka ei kai tällaisessa mitenkään voi ketään huiputtaa. Kuitenkin myyjät ovat aina jollakin tavalla vihaisia ostajille, varsinkin jos he tinkivät, ja kumpikin osapuoli on erittäin epäluuloinen.

Jyrki Jämsen painoi hissien nappia, hissi oli tietenkin pohjakerroksessa ja jokainen meistä kolmesta alkoi tuijottaa hissien kohoamista osoittavaa digitaalista osoitinta.

– Kyllä. Minä soitan heti.

Astuimme hissiin. Se oli hyvin maltillinen kooltaan ja jouduimme hyvin lähelle toisiamme. Lumi selasi älypuhelinlaan. Hän kirjoitti jotakin nopeasti kahdella peukalolla.

– Hissikin on uusittu vuonna 2011, Jyrki Jämsen sanoi.

– Ahaa.

Seurasimme katseellamme digitaalisia numeroita.

– Nopea, naurahdin kun humpsahdimme kerrokseen P.

Jyrki Jämsen hymähti huvittuneesti. Hän kai oli totunut näkemään kaikenlaisia hissejä, nopeita ja hitaita,

uusia ja vanhoja. Meitä vastaan hissien ovella tuli jokaisessa kerrostalossa asusteleva raitapaitainen pieni perusrouva kauppakassin kanssa. Hän katsoi meitä erittäin uteliaasti vedestävillä silmillään silmälasien takaa. Hän katsoi ensin Jyrki Jämseniä kunnioittavasti ja sitten Lumista minuun kysyvästi ja arvioivasti. Hän sai pidettyä kysymyksen sisällään, mutta illan naisten saunavuorossa hän kuvailisi tilanteen ihan kaikille rouville ja mummeleille.

Jyrki Jämsenin auto seisoj kadunvarressa, firman logo kyljessään. Hän kätteli meidät auton luona. Lumi siirsi kännyn nopeasti vasempaan käteen ja kätteli vaivautuneesti. Vaivautuneisuus imeytyi heti hänestä minuun, vaikka en tiedä miten se oli mahdollista, kun olin alun pitäenkin ollut koko ajan aivan vaivautunut. Sitäkään en tiennyt miksi ihmeessä, koska minähän olin tässä asunnonostaja ja tarjouksentekijä yli sadatatuhanneista eurosta. Lumin nopeaa kättelyä katsoessani pohdin sellaistaikin, että olikohan hänen kädenpuristuksensa veltto ja pehmeä vai jämäkkä? Hävetti jos veltto, koska minähän hänet olin kasvattanut. Ja tietenkin Lumin isä, ex-mieheni Olli. En voinut tietää, koska en ollut koskaan kätellyt Lumia.

– Palataan.

– Palataan.

3.

KÄVELIN KOVAA vauhtia metsäpolkua. Aurinko pais-
toi puiden lomasta, mutta säteili syyskuun valoa joka
ei saanut minua hurmioitumaan kuten aurinko hel-
mikuusta elokuuhun. Olin pyytänyt Lumin mukaan
lenkille, mutta hän oli jäänyt istumaan sängylleen läp-
päri sylissä ja kuulokkeet korvilla. Kännykkä minulla
oli verryttelytakin taskussa ja pidin välillä kättäni sen
päällä vaikka se oli vetoketjun alla suojassa.

En koskaan kävellyt metsässä, mutta tänään näkö-
jään kävelin. Tuoksui metsältä ja luonnolta, sellaiselta
etten ollut muistanut. Polun varrella oli puolukoita
punaisenaan ja pysähdyin. Kyykistyin katselemaan
niitä ja riivin kourallisen suuhuni. Olisipa ollut mukana
astia tai pussi johon kerätä vaikka litra. Olisin voinut
tehdä puolukkapuuroa, olisiko Lumi ilahtunut siitä.
Itse olisin, se oli yksi parhaista mauista mitä tiesin.

En voisi enää leipoa mitään vanhassa kodissamme.
Koti tiesi jo, että olin laittanut sen myyntiin ja käynyt
katsomassa uutta ja tehnyt siitä tarjouksen. Koti oli
muuttunut pidättyväiseksi, mutta pysynyt viileän koh-
teliaana. Sinne ei voinut enää levittää pullapohjaisen
piirakan tuoksua.

Karoliinalla on mukava työ autoliikkeen sihteerinä, joka toinen viikko luonaan asuva teini-ikäinen tytär ja elämä, joka on asettunut avioeron jälkeen vihdoinkin uomiinsa. Kaiken kruunaa uusi asunto, josta Karoliina on päättänyt tehdä unelmiensa kodin. Mutta kun vanha asunto ei menekään kaupaksi ja Karoliina jää työttömäksi, hän huomaa olevansa ensimmäistä kertaa elämässään tilanteessa, jossa tili on miinuksella ja maksamattomat laskut pölyntyvät avaamattomina laatikonpohjalla.

Annamari Marttinen kuvaa romaanissaan eläytyvästi ja tarkkanäköisesti, millainen vaikutus rahattomuudella on ihmisen mieleen ja sosiaalisiin suhteisiin ja kuinka raastavaa häpeää se aiheuttaa. *Häiriömerkintä* on koskettava kertomus hyväksytyksi tulemisen tarpeesta ja armottomasta yhteiskunnasta, jossa yksikin virhe saattaa romuttaa kaiken.

"Itkin niin kauan kuin itkuja tuli, niin kauan kuin kehoni pystyi muodostamaan kyyneliä. Ajattelin, että jos joku näkisi ja tietäisi."

